

# Från fattig piga till känd författare

---

## Berättelse

---

Moa Martinson föddes 1890 i Östergötland. Hennes mamma var en fattig piga, och Moa växte upp utan pengar. Familjen flyttade ofta, eftersom mamman hade svårt att behålla ett arbete. Därför kunde Moa inte gå i skolan så mycket. Men hon lärde sig ändå att läsa och skriva, och hon ville bli författare.

När Moa blev vuxen arbetade hon på restauranger. Sedan blev hon tillsammans med arbetaren Karl Johansson, och de fick fem söner. Familjen bodde på ett litet torp söder om Stockholm. Livet var hårt. År 1925 drunknade två av sönerna, och några år senare dog Karl. Moa var mycket ledsen, men hon fortsatte att skriva.

På 1920-talet började Moa skriva i tidningar för arbetare. Hon träffade också poeten Harry Martinson, och de gifte sig 1929. År 1933 kom hennes första roman, *Kvinnor och äppelträd*. Boken handlade om vanliga kvinnors liv. Moa skrev ärligt och öppet, och många kvinnor kände igen sig. Boken gjorde henne känd i hela Sverige.

Moa skrev många böcker om sitt eget liv och om arbetarklassens kvinnor. Hon dog 1964. Idag är hon fortfarande en av Sveriges mest lästa författare, eftersom hon berättade sanningen om hur fattiga människor levde.

## Ordlista

---

ORD	FÖRKLARING
piga	kvinnor som arbetade i andras hem förr
fattig	som har lite pengar
behålla	Du får behålla boken, jag har två.
författare	person som skriver böcker
torp	litet hus på landet
drunknade	dog i vatten
poet	person som skriver dikter
roman	lång bok med en berättelse
ärligt	sant och öppet
arbetarklassen	människor som arbetar med sina händer för låg lön

---

## Läsförståelsefrågor

---

1. Hur var Moas familj när hon var barn?
  1. Rik och stor
  2. Fattig och flyttade ofta
  3. Bodde alltid på samma plats
2. Varför gick Moa inte mycket i skolan?
  1. Hon var sjuk
  2. Familjen flyttade hela tiden
  3. Hon ville hellre arbeta
3. Vad arbetade Moa med som vuxen?
  1. På restauranger
  2. I en skola
  3. På ett sjukhus
4. Vad handlade boken *Kvinnor och äppelträd* om?
  1. Krig i Sverige
  2. Rika familjer i Stockholm
  3. Vanliga kvinnors liv
5. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
  1. Moa gifte sig med poeten Harry Martinson.
  2. Moa hade tre döttrar.
  3. Moas första roman kom ut 1933.
6. Vad hände med två av Moas söner år 1925?
7. Varför blev Moa känd i hela Sverige?
8. Varför läser många fortfarande Moas böcker idag?
9. Moa fortsatte att skriva trots stor sorg. Vad tror du det betydde för henne?

## Facit

1. Fattig och flyttade ofta
1. Familjen flyttade hela tiden
1. På restauranger
1. Vanliga kvinnors liv
1. ja b) nej c) ja
- De drucknade.
- Exempel på svar: För att hon skrev romanen *Kvinnor och äppelträd*, som många kvinnor kände igen sig i.
- Exempel på svar: För att hon berättade sanningen om hur fattiga människor levde.
- Exempel på svar: Skrivandet var nog viktigt för henne och hjälpte henne att orka, även när livet var svårt.

*Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.*

### FÖR LÄRAREN

Texten visar hur klass och kön formade en människas liv. Tema: att skapa något viktigt trots fattigdom och sorg. Bra ingång till samtal om kvinnors arbete och rättigheter förr.

## Diskussionsfrågor

- Varför var det ovanligt att en fattig kvinna blev känd författare förr?
- Moa skrev om vanliga människors liv. Varför är sådana berättelser viktiga?
- Vad gör du när livet känns svårt? Vad hjälper dig att orka?
- **Skriv (3–4 meningar):** Berätta om en bok eller film som har betytt mycket för dig.

### Källor och faktagranskning

- Moa Martinson – Wikipedia (svenska): [https://sv.wikipedia.org/wiki/Moa\\_Martinson](https://sv.wikipedia.org/wiki/Moa_Martinson)
- Moa Martinsons liv – moamartinson.se: <https://www.moamartinson.se/moa-martinsons-liv/>
- H Maria (Moa) Martinson – Svenskt Biografiskt Lexikon: <https://sok.riksarkivet.se/sbl/Presentation.aspx?id=9141>
- Moa Martinson – Britannica: <https://www.britannica.com/biography/Moa-Martinson>

Faktagranskad i juni 2026. Nyckelfakta: Moa Martinson (egentligen Helga Maria Martinson, född Swartz) föddes 2 november 1890 i Vårdnäs församling, Östergötland, och dog 5 augusti 1964 i Sorunda, Södermanland. Hon växte upp i fattigdom kring Norrköping. Första maken Karl Johansson (tillsammans från 1910, gifta 1922); de fick fem söner. Två av sönerna drucknade 1925. Karl dog 1928. Hon gifte sig 1929 med poeten Harry Martinson (skilda 1941). Genombrott med romanen "Kvinnor och äppelträd" (1933). Självbiografisk trilogi: "Mor gifter sig" (1936), "Kyrkbröllop" (1938), "Kungens rosor" (1939). Osäkerhet: källor anger ibland Motala som födelseort – det avser hennes uppväxtområde; den officiella församlingsuppgiften är Vårdnäs. Bilden är ett svenskt pressfoto från 1957 och är public domain i Sverige enligt reglerna för journalistiska foton före 1969.

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-12.